

GELENBEVİ İSMAİL EFENDİ (1730 - 1790)

1730 yılında Őimdiki Manisa'nın Gelenbe kasabasında doğan Gelenbevî İsmail Efendi, Osmanlı İmparatorluğu matematikçilerindendir. Asıl adı İsmail'dir. Gelenbe kasabasında doğduğu için ikinci adı onun bu doğduğu kasabadan gelir. Daha çok Gelenbevî adıyla ün kazanmıŐtır.

Önce, kendi çevresindeki bilginlerden ilk bilgilerini almıŐtır. Daha sonra, öğrenimini tamamlamak üzere İstanbul'a gitmiŐtir. Burada, çok değerli ve kültürlü öğretmenlerden yararlandı ve matematiğini oldukça ilerletti. Müderrislik sınavına girerek kazandı ve 33 yaŐında müderris oldu. Bundan sonra kendisini tümüyle ilme verdi.

Gelenbevî, eski yöntemle problem çözen son Osmanlı matematikçisidir. Sadrazam Halil Hamit paŐa ve Kaptan-ı Derya Cezayirli Hasan PaŐa'nın istekleri üzerine, KasımpaŐa'da açılan Bahriye Mühendislik Okulu'na altmıŐ kuruŐla matematik öğretmenini olarak atandı.

Bazı silahların hedefi vurmaması, padiŐah III. Selim'i kızdırmıŐ ve Gelenbevî'yi huzura çağırarak ona uyarıda bulunmuŐtur. Hedefe olan uzaklığı tahmin ederek gerekli düzeltmeleri yapmıŐ ve topların hedefi vurmalarını saęlamıŐtır. Gelenbevî'nin bu başarısı padiŐahın dikkatini çekmiŐ ve padiŐah tarafından ödüllendirilmiŐtir.

Gelenbevî, Türkçe ve Arapça olmak üzere tam otuz beŐ eser bırakmıŐtır. Türkiye'ye logaritmayı ilk tanıtan Gelenbevi İsmail Efendi'dir.